

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه فوق‌الذکر که بدو در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید، پس از ارسال نزد شورای نگهبان با ایراداتی مواجه گردید. از این رو مجلس در مقام رفع این ایرادات، اصلاحاتی را در مصوبه سابق خود اعمال و مجدداً نزد شورای نگهبان ارسال نمود، لکن شورای نگهبان در یک مورد علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، ابهام خود را باقی دانست و در یک مورد نیز به دلیل اینکه مجلس نسبت به مصوبه سابق خود اصرار نموده بود، ایراد خود را کماکان پابرجا دانست. حال کمیسیون محترم به منظور رفع ابهام باقی مانده شورا، اصلاحاتی را در مصوبه پیشین اعمال نموده و همچنان در خصوص ماده (۲۸) بر نظر سابق خود اصرار نموده است. در این گزارش به بررسی مصوبه کمیسیون در این خصوص خواهیم پرداخت.

بررسی مصوبه کمیسیون

فارغ از روند تصویب «قانون آزمایشی ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد» و تمدید آن در مجلس و بررسی رویه شورای نگهبان در این خصوص که در گزارش سابق این مرکز (به شماره مسلسل ۲۴۰۱۶۴۸۹ مورخ ۱۳۹۸/۴/۱) مورد توجه قرار گرفت، شورای نگهبان در اظهار نظر اخیر خود در دو مورد ابهام و ایراد خود را باقی دانسته است.

مطابق بند اول اظهار نظر شورا «ایراد بند «۲» سابق این شورا، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده کماکان به قوت خود باقی است». شایان ذکر است شورا مطابق بند «۲» از ایرادات سابق خود، تبصره ماده (۱۷) قانون را از این جهت که آیا گزارش‌دهندگانی که اطلاعات آنها صحیح می‌باشد ولی غیرقابل اثبات است مشمول احکام این ماده می‌شوند یا خیر، واجد ابهام دانسته است.

با این توضیح که ماده (۱۷) مزبور برخی حمایت‌های قانونی را برای اشخاصی که به‌عنوان مخبر یا گزارش‌دهنده فعالیت می‌کنند، پیش‌بینی نموده است و مطابق تبصره همین ماده «اشخاص فوق در صورتی مشمول مقررات این قانون می‌شوند که اطلاعات آنها صحیح و اقدامات آنان مورد تأیید مراجع ذیصلاح باشد». حال در این مرحله به منظور رفع این ابهام، کمیسیون محترم تبصره ماده (۱۷) را بدین شرح اصلاح نموده است:

مخصوص سخن علمی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۳۸۸

شماره چاپ:

۱۶۲۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۷/۳۰

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۸۴۰-۳

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۸/۱۲

«اشخاص فوق در صورتی مشمول مقررات این قانون می‌شوند که اقدامات آنان در جمع‌آوری و ارائه اطلاعات مورد تأیید مراجع ذیصلاح باشد، اعم از اینکه اطلاعات مزبور قابل اثبات باشد یا نباشد. اشخاصی که با سوءنیت به ارائه اطلاعات مزبور اقدام کنند در صورتی که به اثبات جرم یا تخلف منجر نشود، مشمول مقررات این قانون قرار نمی‌گیرند».

در این رابطه به نظر می‌رسد با عنایت به اینکه در تبصره اصلاحی، قابل اثبات بودن یا نبودن اطلاعات، در صورتی که جمع‌آوری اطلاعات و اقدامات مربوطه در این خصوص با تأیید مراجع ذیصلاح باشد، مورد حمایت قرار گرفته، ابهام شورا مرتفع شده است. اما براساس بند دوم از اظهارنظر شورا «ایراد بند «۳» سابق این شورا، با عنایت به اینکه اصلاحی به عمل نیامده است کماکان به قوت خود باقی است». در این خصوص شورای نگهبان در سومین بند از اظهارنظر سابق خود اطلاق حکم ماده (۲۸) قانون را نسبت به دستگاه‌هایی که در قانون اساسی دارای وظایف خاص می‌باشند، مغایر اصولی چون ۵۷، ۶۰، ۱۵۶، ۱۷۰ و ۱۷۳ قانون اساسی دانسته است. همچنین در تبصره این ماده، تصویب آیین‌نامه توسط سران سه قوه، را مغایر اصول ۱۳۸ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته است.

با این توضیح که ماده مورد ایراد، ناظر به وظایف شورای دستگاه‌های نظارتی می‌باشد. در این خصوص کمیسیون محترم بر متن فعلی قانون اصرار ورزیده است و در نتیجه در صورت تصویب این موضوع در صحن مجلس و پس از ارسال نزد شورای نگهبان و رفع ابهام در خصوص مورد قبلی، در راستای اصل ۱۱۲ قانون اساسی نزد مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع خواهد شد.

نتیجه‌گیری

با عنایت به توضیحات مطروحه به نظر اصلاح صورت گرفته درباره تبصره ماده (۱۷)، رافع ابهام شورای نگهبان است و در خصوص ماده مورد اصرار نیز در راستای اصل ۱۱۲ قانون اساسی، قابل ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌باشد.